

GOPS.070.66.2026

Fundacja Fabian Digital
ul. Mikołaja Kopernika 14
40-064 Katowice

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie, wypełniając ustawowe zadania w obszarze ochrony praw dziecka oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, niniejszym oficjalnie przystępuje do konsultacji społecznych dotyczących projektu rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia **7 lipca 2026 r. (nr 117)**. Jako organ odpowiedzialny za realizację standardów polityki społecznej na szczeblu lokalnym, wyrażam **stanowczy sprzeciw** wobec projektowanego **§ 17a**, wprowadzającego bezwzględny zakaz przeprowadzania egzaminów w formie zdalnej. Proponowane zmiany traktujemy jako **naruszenie standardów konstytucyjnych** w zakresie równego dostępu do edukacji oraz niedopuszczalny **regres cywilizacyjny** w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Dokument ten ma na celu ochronę fundamentalnych **praw dziecka** oraz zabezpieczenie dobrostanu najsłabszych grup podopiecznych pomocy społecznej przed systemową marginalizacją.

1. Charakterystyka zagrożeń dla dzieci ze szczególnymi potrzebami.

Analiza skutków projektowanej regulacji wskazuje na bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i ciągłości procesu edukacyjnego trzech kluczowych grup uczniów:

- **Dzieci w kryzysach psychicznych i neurologicznych:** Dla uczniów dotkniętych ciężkimi zaburzeniami lękowymi, depresją czy schorzeniami neurologicznymi, wymóg stawiennictwa w sformalizowanej przestrzeni szkolnej jest czynnikiem wyzwalającym głęboki regres terapeutyczny. Brak możliwości weryfikacji wiedzy w bezpiecznym środowisku domowym uniemożliwia rzetelną ocenę postępów edukacyjnych tych osób.
- **Pacjenci onkologiczni i hematologiczni:** Uczniowie w trakcie chemioterapii, dializ czy bezpośrednio po przeszczepach szpiku znajdują się w stanie skrajnej immunosupresji. Wymuszony transport - niejednokrotnie na dystansie przekraczającym **500 km** w przypadku leczenia klinicznego - oraz ekspozycja na skupiska ludzkie w placówkach oświatowych stanowią bezpośrednie zagrożenie dla ich życia. W ich przypadku **dobrostan psychofizyczny** jest niemożliwy do zachowania bez formy egzaminowania online.
- **Uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego:** Dzieci z niepełnosprawnościami (np. autyzm, dysfunkcje wzroku) napotykać bariery sensoryczne uniemożliwiające pracę w standardowych salach egzaminacyjnych. Brak dostępu do asysty cyfrowej i dostosowanych narzędzi informatycznych, które gwarantuje model zdalny, stanowi dla nich barierę wykluczającą z systemu oświaty.

2. Analiza ilościowa i statystyczna skutków regulacji.

Z przeprowadzonej przez Ośrodek analizy skutków regulacji wynika, że projektowane zmiany wywołają **wykluczenie systemowe** o bezprecedensowej skali:

- **Bariera dla uczniów z orzeczeniami:** Projekt uderza bezpośrednio w grupę **1800 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego**, dla których stacjonarność egzaminu jest przeszkodą nie do pokonania.
- **Logistyczny paraliż rodzin:** Przyjmując, że na każdego ucznia przypada średnio 15 egzaminów klasyfikacyjnych rocznie (w formie pisemnej i ustnej), co generuje **30 procedur egzaminacyjnych na pojedynczego studenta**, w skali kraju obowiązek stacjonarności wymusi przeprowadzenie aż **836 040 egzaminów stacjonarnych rocznie**. Jest to obciążenie logistyczne i finansowe przekraczające możliwości rodzin o niskim statusie materialnym.
- **Wykluczenie transportowe:** Problem dotyczy **1911 gmin (80% kraju)**. Aż **8519 uczniów** zamieszkuje tereny bez dostępu do infrastruktury kolejowej. Średni dystans do centrów egzaminacyjnych wynosi **60 km**, jednak w wielu przypadkach dzieci zmuszone są do podróży rzędu **200 km**, a pacjenci kliniczni nawet **500 km**, co przy braku mobilności własnej czyni egzamin niedostępnym.

3. Sprzeczność z „Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji”.

GOPS w Zbójnie wskazuje na rażącą **niespójność systemową** projektu z przyjętą przez Radę Ministrów w 2024 r. „Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji”. Resort cyfryzacji wprost podkreśla, że technologia musi służyć: „dostosowaniu dydaktyki cyfrowej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wykorzystaniu technologii w treningu brakujących funkcjonalności”. Całkowity zakaz egzaminów zdalnych jest odrzuceniem sprawdzonych w czasie pandemii COVID-19 mechanizmów inkluzji społecznej. Działania MEN uznajemy za sprzeczne z ogólnym kierunkiem polityki państwa, co w naszej ocenie stanowi błąd legislacyjny ignorujący sytuację wyższej konieczności, jaką jest stan zdrowia dziecka.

4. Krytyczna ocena mechanizmów kontrolnych i prawnych.

Jako eksperci w zakresie kontroli standardów opieki, odrzucamy argumentację o braku rzetelności egzaminów online. Technologie teleinformatyczne gwarantują dziś najwyższą **zasadę rzetelności** poprzez:

- Pełną **rejestrację audio-wideo** przebiegu procedury;
- Wielostopniową **weryfikację tożsamości** (dokumenty ze zdjęciem, kody uwierzytelniające);
- Audyt i kontrolę ex-post samodzielności pracy ucznia. Szczególny niepokój budzi konstrukcja prawna **§ 17a ust. 8 i 9**. Projekt wprowadza „pułapkę proceduralną”: nawet jeśli dyrektor – na drodze uznaniowej, tworzącej **niepewność prawną** – wyrazi zgodę na egzamin w miejscu pobytu ucznia (np. w domu lub szpitalu), ustęp 9 bezwzględnie podtrzymuje zakaz użycia środków komunikacji elektronicznej. Oznacza to, że uczeń wymagający asysty cyfrowej lub narzędzi wspomagających ze względu na niepełnosprawność, pozostaje pozbawiony realnej szansy na zdanie egzaminu nawet we własnym domu.

5. Wnioski końcowe i postulaty GOPS.

Kierując się nadrzędnym interesem dziecka i koniecznością przestrzegania norm **Konstytucji RP** , Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie formułuje następujące postulaty:

1. **Bezwzględne wycofanie się z całkowitego zakazu egzaminów zdalnych** dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dzieci z udokumentowanymi ciężkimi schorzeniami (onkologicznymi, hematologicznymi , neurologicznymi).
2. **Ustawowe uregulowanie standardów technicznych** egzaminów online, co zamiast zakazu wprowadzi jednolite zasady bezpieczeństwa i weryfikacji wiedzy.
3. **Wprowadzenie okresu przejściowego** zgodnie z Zasadami Techniki Prawodawczej, aby uniknąć gwałtownego wykluczenia tysięcy uczniów w trakcie roku szkolnego.

Z poważaniem,

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zbójnie

mgr Michał Krupka